

Sygn. akt I C 275/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Lech

Protokolant: sekretarz sądowy Daria Bernacka

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2021r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. G. i T. G.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o ustalenie i zapłatę

1. stwierdza, iż umowa Nr (...) o kredyt mieszkaniowy dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...) zawarta w dniu 6 czerwca 2007r. pomiędzy powodami T. G. i A. G. a (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W. (obecnie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) jest nieważna w całości;
2. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powodów A. G. i T. G. kwotę 17.822,42 zł (siedemnaście tysięcy osiemset dwadzieścia dwa złote 42/100) oraz 27.927,92 CHF (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćset dwadzieścia siedem 92/100 CHF) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 lutego 2021r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powodów A. G. i T. G. kwotę 11.868,00 zł (jedenaste tysięcy osiemset sześćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 275/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 17 lutego 2021 roku skierowanym przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.** do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. powodowie **A. G. i T. G.** zastępowani przez radcę prawnego R. S. wnosili o:

- orzeczenie, iż umowa o kredyt hipoteczny nr (...) zawarta w dniu 06.06.2007 r. pomiędzy powodami A. G. i T. G., a (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego) jest nieważna;

- zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwot:

- **17 822,42 złotych** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
- **27 927,92 CHF** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie podnosili, iż zawarli umowę jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c. zgodnie z którym, za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. O konsumenckim charakterze umowy świadczy jej treść oraz wskazany w umowie cel, na jaki kredytobiorcy przeznaczyci środki uzyskane z kredytu. Pozwany jako profesjonalny uczestnik obrotu gospodarczego prowadzi działalność gospodarczą w zakresie czynności bankowych.

Umowa została zawarta na standardowym wzorcu umownym w rozumieniu art. 384 k.c., stosowanym przez pozwanego przy zawieraniu tego rodzaju kredytów.

Kredytobiorcy nie mieli realnego i rzeczywistego wpływu na treść zawieranej umowy, w szczególności kredytobiorcy nie mieli żadnego wpływu na postanowienia dotyczące indeksacji kwoty kredytu.

Kredytobiorcy nie mieli możliwości negocjowania z pozwaną warunków umowy, w szczególności w zakresie dotyczącym klauzul waloryzacyjnych, sposobu uruchomienia kredytu, sposobu spłaty rat kapitałowo-odsetkowych, kredytobiorcy mogli jedynie zaakceptować zapisy o treści zaproponowanej przez pozwaną. Kredytobiorcom wypłacono kwotę wnioskowanego kredytu, którą wyrażono we franku szwajcarskim przeliczoną według kursu walut stosowanego u pozwanego na dzień jego wypłaty.

Umowa kredytu zawarta pomiędzy kredytobiorcami, a pozwanym na podstawie wzorca umownego stosowanego przez bank zawierała klauzule umowne dotyczące indeksacji kredytu do (...), określone w § 7 ust. 1 umowy i § 11 ust. 5 umowy.

W myśl § 1 ust. 3 i 3A umowy, kredyt jest waloryzowany do (...), według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA.

W treści § 10 umowy pozwany zawarł zapis, iż kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej (§ 10 ust. 1). Ponadto w ust. 2 § 10 umowy pozwany wskazał, że wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M z dnia 30.05.2007 r. powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę mBanku w wysokości 1,40 %. Na dzień wydania decyzji kredytowej oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym wynosiło 3,87% plus marża banku w wysokości 1,40%. W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu w (...) S.A. dokonanego zgodnie z § 3 ust. 6 pkt. 1), oprocentowanie kredytu ulega podwyższeniu o 1,00 p.p. i wysokości 4,87 %.

W stosowanym przez pozwanego wzorcu umowy określono sposób spłaty kredytu, albowiem zapis § 11 ust. 5 umowy zobowiązywał kredytobiorców do spłaty kwoty kredytu w (...) ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z tabelą kursową (...) Banku S.A.

Powodowie uważają, iż klauzula indeksacyjna zawarta w łączącej strony umowie kredytowej (§ 7 ust. 1 umowy i § 11 ust. 5 umowy), która jednocześnie określa główne świadczenie stron umowy jest klauzulą abuzywną, co skutkuje nieważnością całej umowy. Tym samym istnieje niezgodność między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym, albowiem hipoteka umowna kaucyjna ustanowiona na nieruchomości powodów wpisana jest na podstawie nieważnej umowy kredytu.

Powodowie **posiadają interes prawny** w żądaniu ustalenia, iż umowa kredytu łącząca kredytobiorców z pozwanym jest nieważna, tj. interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. Pozwany zakwestionował fakt, iż łącząca strony umowa kredytu jest nieważna ex tunc, co otworzyło powodom możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c. Kredytobiorcy są bowiem przekonani, iż zawarta umowa jest nieważna od daty jej podpisania, niemniej jednak argumentacji takiej nie podziela pozwany. W przypadku samowolnego zaprzestania

spląty kredytu, pozwany mógłby naliczyć dodatkowe koszty związane z rozwiązaniem umowy, co w konsekwencji stawałoby powodów jako dłużników w gorszej sytuacji prawnej niż obecnie, albowiem kosztów tych pozwany mógłby żądać na drodze postępowania sądowego, co zwiększałby wartość ewentualnego przedmiotu sporu, a tym samym kosztów sądowych. Spełniona została zatem jedna z przesłanek żądania ustalenia, tj. jego merytoryczna zasadność. Dodatkową przesłanką zasadności powództwa o ustalenie jest, zgodnie z art.189 k.p.c., istnienie interesu prawnego w zgłoszeniu żądania ustalenia. W wyroku w sprawie C-260/18 (...) wskazał wprost, że ochronę konsumenta można osiągnąć jedynie wtedy, gdy uwzględnione zostaną rzeczywiste i tym samym bieżące interesy konsumenta; decydująca w tym względzie jest wola konsumenta znajdującego i rozumiejącego skutki unieważnienia umowy przez sąd. Skutki te obejmują konsekwencje, które powstałyby, w okolicznościach istniejących lub możliwych do przewidzenia w chwili zaistnienia sporu, na wypadek, gdyby sąd krajowy unieważnił tę umowę.

W niniejszej sprawie niewątpliwie istotne jest uzyskanie przez powodów pewności co do istniejącego sporu z pozwanym w zakresie nieważności umowy, a więc odpadnięcia podstawy prawnej żądania wobec powodów świadczeń na podstawie stosunku prawnego powstałego na tle umowy.

Interes prawny powodów, w rozumieniu art. 189 k.p.c., przy przyjęciu wykładni pronunijnej, przejawia się w poszukiwaniu stabilizacji sytuacji prawnej. W okolicznościach niniejszej sprawy pomiędzy kredytobiorcami, a pozwanym powstał długoterminowy stosunek prawny, w ramach którego doszło do spełnienia wzajemnych świadczeń w znacznych wysokościach. Nieustalenie konsekwencji eliminacji z umowy postanowień abuzywnych, pozostawiałby kredytobiorców w stanie niepewności prawnej co do dalszego obowiązywania spornej umowy, innymi słowy, interes prawny powodów przejawia się w tym, że kredytobiorcy chcą uzyskać pewność stanu prawnego co do tego, czy muszą spłacać kredyt przez następne lata. Ustalenie, iż przedmiotowa umowa kredytowa jest nieważna ostatecznie rozstrzyga o braku obowiązku powodów co do spełniania na rzecz banku dalszych świadczeń, tj. uiszczania kolejnych rat kredytowych.

Warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, a umowa sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy, praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta.

Podstawą przyjęcia, że postanowienie przewidujące stosowanie kursów wyznaczanych przez bank przy wykonywaniu mechanizmu indeksacji kredytu jest przyznanie pozwanemu prawa do jednostronnego kształtowania wysokości świadczeń stron umowy. Dotyczy to najpierw kwoty postawionej do dyspozycji kredytobiorcy, a następnie wysokość świadczeń kredytobiorcy, tj. wyrażonych w złotych rat, które zobowiązany jest spłacać. Kredytobiorca narażony jest w ten sposób na niczym nieograniczoną arbitralność decyzji banku, a równocześnie, wobec braku jakichkolwiek kryteriów, nie przysługują mu żadne środki, które pozwoliłyby chociażby na późniejszą weryfikację prawidłowości kursu ustalonego przez bank. Bez wątpienia stanowi to rażące naruszenie interesów konsumenta, narażając go na brak bezpieczeństwa i możliwości przewidzenia skutków umowy. Jest to przy tym postępowanie nieuczciwe, sprzeczne z dobrymi obyczajami jako rażąco naruszające równowagę stron umowy na korzyść strony silniejszej, która nie tylko może żądać spełnienia świadczenia w określonej przez siebie wysokości, ale też korzystać z szeregu postanowień o charakterze sankcji (m.in. podwyższone karne oprocentowanie, możliwość wypowiedzenia umowy), gdyby konsument takiego świadczenia nie spełniał. Na kanwie niniejszej sprawy nie ma znaczenia dla dokonywanej oceny to, w jaki sposób bank rzeczywiście ustalał kurs w trakcie wykonywania umowy i jaka była relacja kursu banku do kursu rynkowego, istotne jest jedynie, że postanowienia umowy dawały przedsiębiorcy nieograniczoną swobodę w wyznaczaniu kursu waluty, a w konsekwencji - wysokości zobowiązań konsumenta.

Stosowana przez pozwanego klauzula indeksacyjna skutkuje również asymetrycznym rozkładem ryzyka związanego z zawarciem umowy - w szczególności ryzyka kursowego. Niniejsza umowa przenosi całe ryzyko kursowe na konsumenta nie tylko mocą poszczególnych postanowień umowy (zwłaszcza zawartych w oświadczeniu o zapoznaniu z ryzykiem), ale samą jej konstrukcją. Po wypłacie kredytu bank otrzymuje jego zwrot w ratach z umówionymi odsetkami stosownie do harmonogramu spląt wyrażonego w walucie obcej. Ewentualny wzrost kursu waluty nie wpływa na zwiększenie się świadczenia należnego bankowi obliczonego w tej walucie. Innymi słowy bank zarabia na

kretycie nawet w sytuacji spadku kursu. Tymczasem w sytuacji wzrostu kursu waluty, aby spełnić świadczenie o tej samej wysokości w walucie obcej konsument musi wydatkować coraz większe kwoty w PLN. Niezależnie od aktualnego kursu bank jest w stanie uzyskać świadczenie zastrzeżone dla siebie w umowie, tymczasem ciężar spełnienia tego świadczenia spoczywa wyłącznie na konsumentcie. To stanowi nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków konsumenta na jego niekorzyść, a zatem stanowi o naruszeniu jego interesów.

(k. 1- 7v.,)

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 kwietnia 2021 roku pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. reprezentowany przez adwokata M. O. zaprzeczył wszelkim twierdzeniom strony powodowej zawartym w pozwie.

Strona pozwana kwestionowała co do zasady oraz co do wysokości roszczenia dochodzone pozwem. Za całkowicie niezasadne uznała zarzuty w przedmiocie nieważności Umowy Kredytu oraz możliwości kwalifikowania kwestionowanych przez powoda postanowień umownych, jako postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Pozwany zaprzecza wszelkim podnoszonym w pozwie okolicznościom, których jednoznacznie nie przyznaje. W szczególności pozwany zaprzecza, jakoby:

- a. Umowa była nieważna;
- b. jakiegokolwiek postanowienie Umowy, a w szczególności klauzule waloryzacyjne, było abuzywne lub nieważne;
- c. Powód miał interes prawny w żądaniu orzeczenia nieważności Umowy;
- d. Umowa była sprzeczna z jakimkolwiek przepisem prawa;
- e. w toku wyjaśniania Umowy przez pracownika Banku doszło do uchybienia jakimkolwiek obowiązkom informacyjnym, nie poinformowano Powoda o jakiegokolwiek istotnej okoliczności;
- f. Powód otrzymał od Banku rekomendację do zaciągnięcia kredytu w (...);
- g. Powód nie został poinformowany o sposobie kształtowania wysokości oprocentowania lub czynnikach mających wpływ na jego wysokość;
- h. Bank mógł arbitralnie, dowolnie ustalać kursy publikowane w Tabeli Kursów Walut Obcych Pozwanego Banku;
- i. zachodziła niezgodność pomiędzy stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym;
- j. Umowa zawierała jakiegokolwiek nieuczciwe warunki;
- k. Umowa była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego;
- l. postanowienia Umowy, w szczególności dotyczące waloryzacji kredytu kursem (...) nie były indywidualnie uzgadniane przez strony;
- m. Powód nie miał możliwości negocjowania warunków Umowy;
- n. kwestionowane postanowienia Umowy kształtowały prawa i obowiązki stron nierównomiernie, w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub naruszały interes Powoda, tym bardziej w stopniu rażącym;
- o. Umowa przenosi całe ryzyko kursowe na konsumenta;
- p. Pozwany określał kurs w sposób niejednoznaczny, nieweryfikowalny i arbitralny;

q. Jakikolwiek postanowienia Umowy były niejednoznaczne;

r. jakkolwiek z zarzutów stawianych Bankowi przez Powoda dla poparcia żądań pozwu oraz jakkolwiek część roszczeń Powoda były zasadne.

Roszczenie powoda, oprócz faktu oczywistej bezpodstawności, jest **przedawnione w zakresie świadczeń spełnionych na rzecz Banku w okresie wcześniejszym, niż 3 lata przed podjęciem przez powoda próby przerwania biegu przedawnienia w niniejszej sprawie**. Ponadto pozwany wskazuje, że Umowa została zawarta ponad 10 lat przed skutecznym **wniesieniem pozwu, zatem w zakresie całości roszczeń wywodzonych przez powoda, upłynął także 10-letni okres przedawnienia**.

Pozwany wskazał na fakty, które w szczególności uzasadniają oddalenie powództwa:

a. Umowa jest umową kredytu walutowego, w wariantcie kredytu waloryzowanego kursem (...);

b. Bank posiadał w ofercie w roku zawarcia Umowy kredyty Złotowe oraz walutowe, spośród których Powód mógł wybrać odpowiedni dla siebie produkt,

c. Powód zdecydował się na zawarcie kredytu waloryzowanego do (...), pomimo przedstawienia mu także oferty kredytu w PLN;

d. Powód został przez Bank w sposób wyczerpujący poinformowany o treści Umowy oraz wszelkich konsekwencjach jej zawarcia, w tym o istnieniu ryzyka kursowego i związanych z tym konsekwencji;

e. Bank nie zapewniał Powoda o stabilności kursu (...);

f. istnienie ryzyka kursowego przy zawieraniu produktów powiązanych z walutą obcą oraz świadomości konsumentów w tym zakresie jest okolicznością notoryjną;

g. kurs (...)/PLN publikowany w Tabeli Kursów Walut Obcych Pozwanego Banku **((...))** miał charakter rynkowy i brak było możliwości dowolnego jego ustalania przez Bank;

h. Bank w zakresie publikowania kursów walut podlega ustawie, ustalonym zwyczajom panującym na rynku międzybankowym oraz kontroli Komisji Nadzoru Finansowego;

i. Bank stosował taką samą procedurę obliczania kursów walut jeszcze przed wprowadzeniem do oferty kredytów waloryzowanych, a zasady tworzenia (...) nigdy się nie zmieniły;

j. Bank sfinansował akcję kredytową, w tym kredyt Powodów, zobowiązaniami walutowymi zaciąganyymi na rynku międzybankowym, wyrażonymi w walucie (...) i opiewającymi w oparciu o parametry właściwe dla tej waluty, tj. w szczególności stawkę LIBOR 3M dla (...). Wypłata kredytu w złotych oraz spłata tych zobowiązań walutowych uzyskanymi przez Pozwanego od Powoda środkami w PLN, wiąże się z ponoszeniem przez Bank kosztów spreadu na rynku międzybankowym;

k. Powód wystąpił z roszczeniem przeciwko Bankowi z uwagi na niezależny od Banku wzrost kursu (...)/PLN;

l. uwzględnienie roszczeń Powoda doprowadziłoby do nieuczciwego traktowania innych konsumentów, tj. kredytobiorców Złotowych, a także naraziłoby depozyty konsumentów w Banku;

m. sporne klauzule waloryzacyjne zostały z Powodem indywidualnie uzgodnione;

n. wzrost kursu waluty (...) nie ma wpływu na wysokość raty w walucie (...);

o. saldo kredytu, harmonogram, raty, zapisy księgowe kredytu są wyrażone w walucie w (...);

p. Bank nie zarabia na wzroście kursu (...), ani nie zarabia więcej na kredytach waloryzowanych do (...) niż kredytach Złotowych;

q. spread nie jest zyskiem Banku; stosowanie kursu kupna i sprzedaży to oczywista konsekwencja waloryzacji kursem (...); Bank ponosi koszty spreadu na rynku międzybankowym;

Powodowi wypłacono kwotę kredytu w złotych polskich dlatego, że taka była jego wola i takie było jego zapotrzebowanie wynikające z celu kredytu. Faktycznie **kwota kredytu powoda jest wyrażona w (...)**, jest to waluta salda kredytu, które zmniejsza się wraz z dokonywanymi spłatami rat. Taki charakter kredytu wynika wprost z mechanizmu finansowania, zabezpieczenia i księgowania kwoty zadłużenia.

Ujmując rzecz wprost: **Bank, żeby udzielić powodowi pożądanego przez niego kredytu waloryzowanego kursem (...), musiał wejść w posiadanie odpowiedniej sumy franków szwajcarskich.** Bank uzyskał środki na finansowanie kredytu, zaciągając kredyt w walucie (...) od banku zagranicznego. **Finansowanie kredytu w taki sposób umożliwiło zastosowanie w Umowie niższego oprocentowania.** Przy obliczeniach znajduje tu zastosowanie stawka LIBOR 3M dla (...), która przez cały okres trwania Umowy była wyraźnie niższa od stawki stanowiącej podstawę obliczania oprocentowania kredytów Złotowych (WIBOR 3M). Kredyty Złote muszą być wyżej oprocentowane niż waloryzowane kursem (...), ponieważ w innym wypadku ich udzielanie byłoby dla Banku nieopłacalne (bank działałby z założeniem świadomej straty), m.in. ze względu na poziom stopy depozytowej NBP i związany z nią poziom oprocentowania lokat, jak również koszt nabycia PLN na rynku międzybankowym, który opisuje właśnie stawka WIBOR 3M.

Uwzględnienie roszczeń powoda byłoby również sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Powód aktualnie usiłuje uniknąć konsekwencji dokonanego przez niego wyboru kredytu waloryzowanego kursem (...).

Jego argumentacja jest jedynie instrumentem wykorzystywanym do realizacji tego zabiegu. **Kredytobiorcy, którzy zaciągnęli kredyt złotowy, ponoszą koszty wyższego oprocentowania. Inne osoby, które są stronami umów o kredyt waloryzowany kursem (...), ponoszą z kolei skutki wzrostu tego kursu. Jednak przede wszystkim każdy, kto zaciąga kredyt, powinien zwrócić kredytodawcy kwotę kredytu** (w niniejszej sprawie, wyrażoną w (...)).

Powód żąda zwrotu wniesionych świadczeń - części długu, który już spłacił po uzyskaniu od Banku kredytu na znaczą kwotę. Powód opiera swoje roszczenie na założeniu, że, rzekomo, mógł nieodpłatnie, przez wiele lat, korzystać ze środków Banku. Powód chciałby w ten sposób otrzymać bezpodstawne świadczenie o znacznej wysokości. Interpretacja powoda ta jest nietrafna. Powód winien zwrócić pozwanemu udostępnioną mu kwotę w (...)wraz z uczciwym wynagrodzeniem za korzystanie z kapitału przez okres wykonywania Umowy.

Powództwo nie ma oparcia w prawie, a nawet gdyby przyjąć twierdzenie przeciwne - którego pozwany nie podziela - to roszczenia powoda zmierzają wprost do nadużycia wskazanej podstawy prawnej, co jest sprzeczne z regułami art. 5 k.c. W momencie, gdy powód ubiegał się o kredyt, zależało mu na realizacji określonego celu kredytowania oraz na uzyskaniu niskiego oprocentowania kredytu. Zastosowanie konstrukcji kredytu waloryzowanego do (...) pozwoliło powodowi zrealizować oba cele. Tym samym okoliczności obecnie kwestionowane przez powoda, są wyłącznym efektem decyzji powoda, podjętej w celu sądowej modyfikacji Umowy zmierzającej do zmaksymalizowania korzyści płynącej z kredytu hipotecznego waloryzowanego do waluty obcej, poprzez wyeliminowanie z tego stosunku prawnego ryzyka kursowego.

Powód był informowany przez pracowników Banku szczegółowo o ryzyku kursowym, a fakt udzielania tych informacji został potwierdzony pisemnie. Zgodnie z treścią Umowy, od daty uruchomienia środków kredytu zależała wysokość konkretnego kursu zastosowanego do wyliczenia ich wartości w (...). Decyzja o tym, kiedy kredyt zostanie uruchomiony została podjęta przez Powoda. Zgodnie z § 8 ust. 8 Umowy, Bank był zobowiązany do uruchomienia kredytu w ciągu 3 dni roboczych (z wyłączeniem sobót) od daty wskazanej przez Kredytobiorcę w pisemnej dyspozycji.

Od Powoda zależało, więc po jakim kursie zostanie przeliczona wysokość kredytu. Ostateczna kwota kredytu (wysokość kapitału kredytu, saldo kredytu) wyniosła **134 411,32 CHF** i została wskazana w harmonogramie spłat z dnia **16 czerwca 2008 roku**. Kwota ta, ustalona po wypłacie kredytu, pozostawała niezależna od wahań kursu (...) przez cały okres jego spłacania (oczywiście kwota pozostała do spłaty sukcesywnie malała, w miarę kolejnych spłat). Harmonogram spłat stanowił załącznik do Umowy, zawierał wysokość rat kredytu wyrażoną w (...), a jego treść zmieniała się, gdy zmianie ulegało oprocentowanie kredytu (na skutek wahań poziomu stawki LIBOR 3M).

W Umowie zostały zawarte postanowienia wyjątkowo korzystne dla powoda na tle ofert konkurencyjnych banków.

Przykładowo, **zgodnie z § 13 ust. 2 Umowy, za wcześniejszą spłatę części lub całości kredytu Bank nie pobierał prowizji** - inaczej niż gdyby powód zaciągnął kredyt w innym banku. Oznacza to, że w okresie, w którym kurs (...) spadał, powód mógł nadpłacać kredyt i korzystać z koniunktury, nie za to nie płacąc. Zgodnie z Umową, przeliczenia kredytu, jak również późniejszych rat kredytu, były dokonywane w oparciu o kursy walut publikowane przez Bank. Kursy walut obcych Banku są powszechnie dostępne. Tabele Kursów Walut Obcych (...) są dostępne np. na stronie internetowej, czy też w placówkach Banku. Powód znał wysokość kursów oraz wysokość rat (wskazywanych w (...)) - poza innymi dowodami potwierdza to notoryjny fakt: gdyby powód tego nie wiedział, nie mógłby spłacać kredytu, bo nie znałby wysokości rat (tymczasem, kredyt był spłacany przez wiele lat). Kwestionowane klauzule umowne w żaden sposób nie naruszały praw powoda, czego wymownym dowodem jest wieloletni okres, w którym powód Umowę wykonywał. Ponadto Bank zaoferował swoim klientom możliwość spłacania kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji (...) już od 1 lipca 2009 roku.

Pozwany kwestionuje sam fakt bezpodstawnego wzbogacenia, uznając powództwo w całości za oczywiście bezpodstawne, jednakże pozwany podnosi niniejszym zarzut przedawnienia roszczenia powoda. Raty tytułem spłaty kredytu były, zgodnie z Umową, spłacane w okresach miesięcznych, stanowiły więc one świadczenie okresowe, które zgodnie z treścią art. 118 k.c. przedawniają się z upływem 3 lat. Świadczenia okresowe charakteryzują się tym, że w szczególności ich przedmiotem muszą być pieniądze lub rzeczy oznaczone rodzajowo, w ramach jednego i tego samego stosunku prawnego dłużnik ma spełnić wiele świadczeń jednorazowych, a spełnienie tych świadczeń następuje w określonych regularnych odstępach czasu. W związku z powyższym, roszczenie powoda jest przedawnione w zakresie rat spłaconych na 3 lata przed wniesieniem pozwu oraz wcześniejszych.

(k.56-159)

Ostatecznie na rozprawie w dniu 17 listopada 2021 roku pełnomocnicy stron poparli swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

(k.290, 295 v.,)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 06 czerwca 2007 r. powodowie (zwani dalej również kredytobiorcami) zawarli z (...) Bank Spółka Akcyjna - poprzednikiem prawnym pozwanego (zwanym dalej również bankiem) umowę kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...), opiewający na kwotę 291 500,00 zł na okres kredytowania wynoszący 360 miesięcy, zwaną dalej umową (§ 1 ust. 2, 3 i 4 umowy). Przyznana kwota kredytu została przeznaczona na cel określony w § 1 ust.1 i 1a umowy.

Wypłata kredytu nastąpiła w transzach, po spełnieniu przez powodów warunków uruchomienia kredytu o których mowa w § 5 ust. 2 umowy, a zatem data wypłaty środków z kredytu była inna od daty zawarcia przedmiotowej umowy.

W dniu 18.09.2012 r. powodowie zawarli z pozwanym aneks do umowy kredytu, który umożliwił im spłatę kredytu we franku szwajcarskim.

(dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 06.06.2007 r. **k.12-20**, aneks do umowy kredytu z dnia 18.09.2012 r. **k.21-24)**

Umowa kredytu zawarta pomiędzy kredytobiorcami, a pozwanym na podstawie wzorca umownego stosowanego przez bank zawierała klauzule umowne dotyczące indeksacji kredytu do (...), określone w § 7 ust. 1 umowy i § 11 ust. 5 umowy.

W myśl § 1 ust. 3 i 3A umowy, kredyt jest waloryzowany do (...), według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA.

W treści § 10 umowy pozwany zawarł zapis, iż kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej (§ 10 ust. 1). Ponadto w ust. 2 § 10 umowy pozwany wskazał, że wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M z dnia 30.05.2007 r. powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę mBanku w wysokości 1,40 %. Na dzień wydania decyzji kredytowej oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym wynosiło 3,87% plus marża banku w wysokości 1,40%. W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu w (...)A. dokonanego zgodnie z § 3 ust. 6 pkt. 1), oprocentowanie kredytu ulega podwyższeniu o 1,00 p.p. i wysokości 4,87 %.

W stosowanym przez pozwanego wzorcu umowy określono sposób spłaty kredytu, albowiem zapis § 11 ust. 5 umowy zobowiązywał kredytobiorców do spłaty kwoty kredytu w (...) ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu zgodnie z tabelą kursową (...) Banku S.A.

Jako prawne zabezpieczenie kredytu strony umowy ustaliły hipotekę kaucyjną do sumy 437.250,00 zł na nieruchomości położonej w miejscowości R., przy ul. (...) oraz cesję z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych i umowy ubezpieczenia na życie każdego z kredytobiorców.

(dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 06.06.2007 r. **k.12-20)**

Pismem z dnia 29 lipca 2020 r. kredytobiorcy, podnosząc zarzut nieważności umowy ex tunc skierowali do pozwanego reklamację dotyczącą zawartej umowy kredytowej.

Pismem z dnia 03 września 2020 r. pozwany udzielił odpowiedzi, iż nie zachodzą żadne okoliczności mające wpływ na ważność łączącej strony umowy kredytu, uznając, iż łącząca strony umowa kredytu jest ważna.

(**dowód:** reklamacja powodów z dnia 29.07.2020 r. wraz z dowodem nadania **k. 25-28**, odpowiedź pozwanego z dnia 03.09.2020 r. **k. 29-30**)

Na dzień 31.12.2020 r., kredytobiorcy z tytułu zawartej umowy wpłacili pozwanemu raty kapitałowo- odsetkowe w wysokości 309 487,92 zł oraz 27 937,92 CHF z udzielonego kredytu w złotych polskich w wysokości 291 500,00 zł.

(dowód: zaświadczenie z dnia 08.12.2020 r. **k.43-49**, historia operacji z A. Bank za okres 12.02.2014 r. - 25.12.2020 r. **k.31-42)**

Zawarcie umowy zostało poprzedzone spotkaniami kredytobiorców z przedstawicielem banku, podczas których przeanalizowana została zdolność kredytowa powodów oraz przedstawiono im warunki kredytowania.

Kredytobiorcom została przedstawiona symulacja, która była skonstruowana w taki sposób, że nie wywołała obaw przed zaciągnięciem kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego.

Ponadto kredytobiorcy otrzymali rekomendację do zawarcia umowy kredytu indeksowanego do (...), w szczególności ze względu na niższą, w stosunku do kredytu nieindeksowanego do waluty obcej, wysokość raty kapitałowo - odsetkowej, co ostatecznie przekonało ich do zaciągnięcia kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego.

Przy zawieraniu umów kredytowych pracownicy pozwanego banku posługiwali się przygotowywanymi przez centralę standardowymi formularzami.

Pracownicy banku przechodzili szkolenia w jaki sposób prowadzić rozmowy z kredytobiorcami i udzielać informacji odnośnie tabel kursowych, ryzyka kursowego i spreadu walutowego.

(...) szczegółowych na temat kredytów udzielali doradcy klienta. Klient otrzymywał w pierwszej kolejności informację o kredycie złotówkowym, a następnie o kredycie w innej walucie. W czasie, gdy zawierana była przedmiotowa umowa kredytowa, była ogromna różnica między kredytem w PLN, a w (...), zarówno w zakresie wysokości raty, czy poziomu odsetek. Znacznie korzystniejszy, w tym także w zakresie ustalania zdolności kredytowej, był kredyt w (...).

Przed podpisaniem umowy klient miał możliwość zapoznania się z projektem umowy.

(dowód: nagranie audio-video z dnia 17 listopada 2021 roku zeznania świadka M. P. 00:05:09-00:49:10 k. 290v.,-293 v.,)

Powodowie byli zainteresowani kredytem złotówkowym z przeznaczeniem na budowę domu, nie posiadali zdolności kredytowej w złotówkach. Nie mieli świadomości, że wzrost kursu (...) spowoduje nie tylko wzrost raty odsetkowej, ale także kapitałowej, nie posiadali wiedzy na temat ryzyka związanego z zaciągnięciem kredytu.

Przedstawiciele banku zapewniali, że frank szwajcarski jest stabilną walutą, że wahania kursu mogą być minimalne. Decydując się na zawarcie Umowy powodowie opierali się na prezentacji oferty przedstawionej im przez pracownika pozwanego Banku.

Powodowie pierwotnie nie mieli zamiaru zaciągać zobowiązania powiązanego w jakikolwiek sposób z kursem waluty obcej. Nie negocjowali warunków umowy.

Powodom nie przedstawiono dla porównania oferty kredytu złotówkowego, nie badano jej zdolności kredytowej dla takiego kredytu. Nikt z przedstawicieli banku nie tłumaczył powodom co to jest indeksacja, na czym polega ten mechanizm i jaki jest jego wpływ na umowę, wysokość zobowiązania kredytowego oraz wysokość rat kapitałowo-odsetkowych. , podpisując umowę nie mieli wiedzy, że do rozliczania będą stosowane dwa różne kursy (...), tj. kurs kupna i kurs sprzedaży. Powodowie otrzymali przygotowany przez pozwanego bank dokument umowy do podpisania, nie negocjowali indywidualnie żadnych postanowień umowy.

Pracownik Banku poinformował powodów, że kredyt indeksowany do waluty obcej jest dla nich najlepszym rozwiązaniem. Powodowie kierowali się zaufaniem do pozwanego jako podmiotu profesjonalnego.

W momencie zawierania umowy powodowie nie byli informowani, że oprócz marży i odsetek wynikających z umów bank będzie dodatkowo zarabiał ich kosztem na spreadzie walutowym. Żadna osoba z banku udzielająca kredytów w ogóle nie wytłumaczyła powodom, że istnieje coś takiego jak spread walutowy ani nie zwracała uwagi powodom na odrębność kursów kupna i sprzedaży (...) oraz jednoczesny brak ich sztywnego powiązania chociażby ze średnim kursem NBP, ale pozostawiający bankowi swobodę jednostronnego kształtowania. Nie mieli świadomości, że wzrost kursu (...) spowoduje nie tylko wzrost raty odsetkowej, ale także kapitałowej. Przedstawiciele banku zapewniali, że frank szwajcarski jest stabilną walutą, że wahania kursu mogą być minimalne.

(dowód: nagranie audio-video z dnia 17 listopada 2021 roku zeznania powoda T. G. 00:51:37- 01:18:37 k.294, 294 v., 295, zeznania powódki A. G. 01:18:37- 01:33:00 k.295, 295 v.,)

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się przede wszystkim na przedłożonych przez stronę powodową dokumentach, tj. umowy kredytowej oraz zeznaniach powodów, które Sąd uznał za w pełni wiarygodne.

Świadek: M. P. zaprezentował teoretyczną wiedzę odnośnie tego, jak powinna wyglądać procedura zawierania kredytów denominowanych, nie brał udziału przy zawieraniu umowy kredytowej przez powodów, przedstawił

jakie obowiązki leżały po stronie osoby reprezentującej bank w spotkaniach z klientami w zakresie kredytów indeksowanych, nie znał przebiegu rozmów z powodami w sprawie kredytu. Dlatego jego zeznania nie miały wpływu na ostateczne rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Sąd uznał za zbędne przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego z zakresu finansów i bankowości gdyż jego przeprowadzenie doprowadziłoby tylko i wyłącznie do przedłużenia postępowania w sprawie zaś wszystkie zagadnienia sporne będące przedmiotem postępowania zostały wyjaśnione w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy zaoferowany przez obie strony postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Bezspornym jest, iż powodowie, działający jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c., zawarli w dniu 06 czerwca 2007 r. z pozwanym (...) Bank Spółka Akcyjna - poprzednikiem prawnym pozwanego (zwanym dalej również bankiem) umowę kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...), opiewający na kwotę 291 500,00 zł na okres kredytowania wynoszący 360 miesięcy, zwaną dalej umową (§ 1 ust. 2, 3 i 4 umowy). Przyznana kwota kredytu została przeznaczona na cel określony w § 1 ust.1 i 1a umowy. Wypłata kredytu nastąpiła w transzach, po spełnieniu przez powodów warunków uruchomienia kredytu o których mowa w § 5 ust. 2 umowy, a zatem data wypłaty środków z kredytu była inna od daty zawarcia przedmiotowej umowy.

W dniu 18.09.2012 r. powodowie zawarli z pozwanym aneks do umowy kredytu, który umożliwił im spłatę kredytu we franku szwajcarskim.

Umowa kredytu zawarta pomiędzy kredytobiorcami, a pozwanym na podstawie wzorca umownego stosowanego przez bank zawierała ***klauzule umowne dotyczące indeksacji kredytu do (...), określone w § 7 ust. 1 umowy i § 11 ust. 5 umowy.***

W myśl § 1 ust. 3 i 3A umowy, kredyt jest waloryzowany do (...), według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA.

W treści § 10 umowy pozwany zawarł zapis, iż kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej (§ 10 ust. 1). Ponadto w ust. 2 § 10 umowy pozwany wskazał, że wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M z dnia 30.05.2007 r. powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę mBanku w wysokości 1,40 %. Na dzień wydania decyzji kredytowej oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym wynosiło 3,87% plus marża banku w wysokości 1,40%. W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu w (...)A. dokonanego zgodnie z § 3 ust. 6 pkt. 1), oprocentowanie kredytu ulega podwyższeniu o 1,00 p.p. i wysokości 4,87 %.

W stosowanym przez pozwanego wzorcu umowy określono sposób spłaty kredytu, albowiem zapis § 11 ust. 5 umowy zobowiązywał kredytobiorców do spłaty kwoty kredytu w (...) ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu zgodnie z tabelą kursową (...) Banku S.A.

Jako prawne zabezpieczenie kredytu strony umowy ustaliły hipotekę kaucyjną do sumy 437.250,00 zł na nieruchomości położonej w miejscowości R., przy ul. (...) oraz cesję z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych i umowy ubezpieczenia na życie każdego z kredytobiorców.

Bank przy zawieraniu umowy posługiwał się przygotowanymi przez siebie wzorcami, które zawierały opcjonalne postanowienia w zakresie marży, oprocentowania, prowizji, zabezpieczeń. Powodowie nie negocjowali żadnych postanowień w zakresie umowy - było to niemożliwe. Podobnie jak zapisy w umowie, tak i załączniki do niej, które

powodowie otrzymali w momencie podpisywania umowy nie były w żaden sposób z nimi uzgodnione czy objaśniane wcześniej.

Sąd podziela podniesiony przez powodów zarzut sprzeczności kredytu denominowanego z właściwością (naturą) stosunku prawnego i zasadami współżycia społecznego.

W przedmiotowej umowie połączono stosunek prawny wynikający z art. 69 Prawa bankowego - regulacja umowy kredytu z klauzulą denominacyjną określoną w art. 358¹ § 2 k.c. Sprzeczne z właściwością - naturą stosunku zobowiązaniowego są zasady ustalania zobowiązania kredytobiorcy oraz zasady ustalania jego świadczenia.

Zasadnie wskazują powodowie, iż wprowadzenie indeksacji do umowy kredytowej doprowadziło do umieszczenia w umowie elementów niedoregulowanych, nieweryfikowanych, co musi prowadzić do uznania tak skonstruowanej umowy za nieważną. W przedmiotowej umowie kredytowej, co podkreśla zasadnie strona powodowa, kwota kredytu dla pozwanego stanowi inną wartość i jest określona inną walutą niż kwota kredytu dla konsumenta. Kwota kredytu dla pozwanego jest określona nominalnie w (...) i znana w momencie podpisywania umowy. Kwota kredytu - zobowiązanie konsumenta została jedynie pośrednio uregulowana w umowie (poprzez odwołanie do kursu kupna (...) z tabeli kursowej banku), jest określona w (...), nie jest znana w momencie podpisania umowy oraz nie wyznacza realnego maksymalnego pułapu wysokości zobowiązania kredytobiorcy w zakresie kwoty kapitału. Ostateczna wartość majątkowa zobowiązania kredytobiorcy jest określona dopiero w chwili spłaty kredytu. W rzeczywistości zatem konsument nie zna wysokości swojego zobowiązania nie tylko w momencie podpisania umowy, ale także w momencie wypłaty transz kredytu i określenia kwoty zadłużenia w (...). Podanie kwoty zadłużenia w (...) nie oznacza bowiem, że konsument wiedział do czego jest zobowiązany. Mógł bowiem wykonywać to zobowiązanie jedynie przez zapłatę w PLN, która jest zmienna w czasie w zależności od kursu (...), ale też zależna od wyznaczonego przez bank kursu w Tabeli kursowej.

Wobec powyższego zasadne jest twierdzenie powodów, iż przedmiotowa umowa nie określa zobowiązania kredytobiorcy, rzeczywistej kwoty kredytu, waluty kredytu i zasad spłaty kredytu. Powoduje to, iż umowa o kredyt denominowany do (...) prowadzi do obejścia przepisów prawa bankowego, w szczególności art. 69 Prawa bankowego. Sankcją za zawarcie umowy nieokreślającej wymaganego przez ustawodawcę minimum jest nieważność umowy.

Kolejnym argumentem uzasadniającym uznanie przedmiotowej umowy za nieważną jest zamieszczenie w jej treści postanowień zawierających niedozwolone klauzule umowne.

W umowie zawarto następujące zapisy:

W myśl § 1 ust. 3 i 3A umowy, kredyt jest waloryzowany do (...), według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA.

W treści § 10 umowy pozwany zawarł zapis, iż kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej (§ 10 ust. 1). Ponadto w ust. 2 § 10 umowy pozwany wskazał, że wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M z dnia 30.05.2007 r. powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę mBanku w wysokości 1,40 %. Na dzień wydania decyzji kredytowej oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym wynosiło 3,87% plus marża banku w wysokości 1,40%. W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu w (...).A. dokonanego zgodnie z § 3 ust. 6 pkt. 1), oprocentowanie kredytu ulega podwyższeniu o 1,00 p.p. i wysokości 4,87 %.

W stosowanym przez pozwanego wzorcu umowy określono sposób spłaty kredytu, albowiem zapis § 11 ust. 5 umowy zobowiązywał kredytobiorców do spłaty kwoty kredytu w (...) ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży (...) obowiązującego w dniu płatności raty kredytu zgodnie z tabelą kursową (...) Banku S.A.

Przedmiotowa umowa zawiera jednak szereg klauzul abuzywnych, które nie wiążą powodów jako konsumenta, a nawet mogą świadczyć o nieważności całej umowy.

Postanowienia umowy pozwalają na dowolne kreowanie przez Bank udzielający kredytu wielkości zobowiązania, a także stanowią złamanie obowiązującej w prawie polskim zasady walutowości. Ocena zasadności powództwa w niniejszej sprawie wymaga oceny powyższych zapisów umowy zawierających klauzule przeliczeniowe w kontekście normy z art. 385¹ § 1 k.c.

Zgodnie z powyższym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenie stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zgodnie z zapisem § 2 powyższego przepisu jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Powyzsza regulacja prawna winna być przy tym interpretowana w sposób zgodny z prawem wspólnotowym, tj. przede wszystkim z Dyrektywą Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE L 1993/95/29). Z art. 3 i 5 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, a także z pkt 1 lit j i l oraz pkt 2 lit. b i d załącznika do tej dyrektywy wynika, że „do celów przestrzegania wymogu przejrzystości zasadnicze znaczenie ma kwestia, czy umowa wskazuje w sposób przejrzysty powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty obcej, a także związek między tym mechanizmem, a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak aby konsument mógł przewidzieć, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne”. Zwrot „w innych warunkach” oznacza, że w momencie zawarcia umowy, konsument powinien móc przewidzieć to, co będzie w momencie spłaty poszczególnych rat miesięcznych. Ocena świadomości konsumenta przy zawieraniu umowy jest możliwa jedynie w ramach kontroli incydentalnej, a wszelkie wątpliwości co do spełnienia przez bank wymogu przejrzystości powinny być interpretowane na korzyść konsumenta.

W świetle powyższych regulacji, aby określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za „niedozwolone postanowienie umowne” (abuzywne, czy też nieuczciwe w rozumieniu dyrektywy 93/13), spełnione muszą zostać następujące warunki: 1) zawarcie umowy z konsumentem, 2) brak indywidualnego uzgodnienia postanowienia umownego, 3) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, 4) postanowienie sformułowane w sposób jednoznaczny nie dotyczy „głównych świadczeń stron”.

Dokonując analizy łączącej strony umowy kredytowej w ocenie Sądu należy przyjąć, że z uwagi na to, iż w wykonaniu opisanej wyżej umowy nie doszło do transferu wartości dewizowych, umowy łączącej strony nie można określić, jako umowy o kredyt walutowy. Kredyt udzielony powodowi był kredytem denominowanym, przy czym cała kwota została wypłacona w walucie polskiej.

Pozwany przekazał powodowi kwotę w złotych polskich, tj. złotych 291 500,00 zł stanowiącą równowartość określonej ilości franków szwajcarskich. Wartość ta była ustalona w odniesieniu do ceny franka szwajcarskiego obowiązującej w banku w dniu wypłaty kredytu. Powodowie mieli natomiast spłacać kredyt w złotych, według ceny sprzedaży franka szwajcarskiego, obowiązującej w banku w dniu wpłacenia konkretnej raty. Wartość kredytu wyrażona została w (...), natomiast wypłata kwoty kredytu nastąpiła w PLN. Włączenie do postanowień umowy kredytu klauzul waloryzacyjnych skutkowało tym, że wysokość zobowiązania powoda (wyrażonego w walucie polskiej) została zmodyfikowana innym miernikiem wartości, przełamując zasady takie, jak nominalizm i określoność świadczenia. Uruchomienie kredytu nastąpiło w złotych polskich według kursu kupna, natomiast spłata kredytu ustalana była w oparciu o kurs sprzedaży. Zdaniem Sądu, takie zastrzeżenie zawarte w umowie stanowi nadto rodzaj ukrytej prowizji banku. Kredytobiorca zaciągając i spłacając kredyt, nawet tego samego dnia i przy niezmiennym kursie

waluty, zobowiązany byłby bowiem do spłaty wyższej kwoty, aniżeli pożyczylby. Przyjęte w umowie stron klauzule przeliczeniowe nie wskazywały przy tym obiektywnych czynników ustalania kursu walutowego.

Bezspornym jest przy tym okoliczność, że powodowie, zawierając umowę kredytową byli konsumentem według art. 22¹ k.c.

Z okoliczności zawarcia umowy wynika, iż postanowienia umowy zawierające mechanizm przeliczeniowy nie zostały indywidualnie uzgodnione z kredytobiorcą. Umowę zawarto jako ramową, z wykorzystaniem wzorca banku. Sporne klauzule nie były przedmiotem negocjacji. Tymczasem kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, rozumiane, jako nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków.

Zachowania stron stosunku prawnego, także w fazie poprzedzającej zawarcie umowy, powinny zaś uwzględniać takie wartości, jak: uczciwość, zaufanie, lojalność, rzetelność. Im powinny odpowiadać postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta. Cytowane wyżej klauzule nie pozwalają na realizację takich wartości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 lipca 2017r., I ACa 143/17).

Sąd podziela przy tym w pełni argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019r. w sprawie II CSK 19/18, gdzie Sąd Najwyższy wskazał, iż: „przyjmuje się, że postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, jeżeli kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy, słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby takie postanowienie w drodze negocjacji indywidualnych. Natomiast w celu ustalenia, czy klauzula rażąco narusza interesy konsumenta, należy wziąć przede wszystkim pod uwagę, czy pogarsza ona jego położenie prawne w stosunku do tego, które, w braku odmiennej umowy, wynikałoby z przepisów prawa, w tym dyspozytywnych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). **Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję, na niekorzyść konsumenta praw i obowiązków wynikających z umowy, skutkujące niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej oraz jego nierzetelne traktowanie** (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, nie publ., z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 125/15, OSNC -ZD 2017, nr 1, poz. 9; z dnia 27 listopada 2015 r., I CSK 945/14, nie publ., z dnia 30 września 2015 r., I CSK 800/14, nie publ., z dnia 29 sierpnia 2013 r. I CSK 660/12, nie publ.). Sporna umowa kredytowa została zawarta przed zmianą ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 2187) dokonaną ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 165, poz.984), którą wprowadzono uregulowania, iż umowa o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, powinna zawierać szczegółowe zasady określenia sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo -odsetkowych oraz zasady przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu (art. 69 ust. 2 pkt 4a pr. bank.) oraz, że w przypadku takich umów kredytu, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w tej walucie (art. 69 ust. 3 pr. bank.).

W kredycie denominowanym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej, a zostaje wypłacona w walucie krajowej według klauzuli umownej opartej na kursie kupna waluty obcej obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu, zaś w przypadku kredytu indeksowanego, kwota kredytu jest podana w walucie krajowej, ale zostaje przeliczona na walutę obcą według klauzuli umownej opartej również na kursie kupna tej waluty obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu. W obu rodzajach kredytu kredytobiorca jest zobowiązany spłacać raty w walucie krajowej na podstawie klauzuli przeliczeniowej zgodnie z bieżącym kursem sprzedaży waluty obcej określonym przez bank- kredytodawcę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do kredytów zawieranych przed tą nowelizacją prawa bankowego zostało już wyjaśnione, że dopuszczalne jest zaciągnięcie zobowiązania kredytowego w walucie obcej z równoczesnym zastrzeżeniem, że wypłata i spłata kredytu będzie dokonywana w walucie krajowej, z tym że tego rodzaju zastrzeżenie dotyczy wyłącznie sposobu wykonania zobowiązania, a zatem nie powoduje zmiany waluty wierzytelności (por. wyrok z dnia 25 marca 2011 r., IV CSK 377/10, nie publ. oraz z dnia 29 kwietnia 2015 r., V CSK 445/14, nie publ.).

Jednak mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, który pozostawia bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, a klauzula, która nie zawiera jednoznacznej treści i przez to pozwala na pełną swobodę decyzyjną przedsiębiorcy w kwestii bardzo istotnej dla konsumenta, dotyczącej kosztów kredytu, jest klauzulą niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. (por. wyrok z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, nie publ.). Do celów przestrzegania przez przedsiębiorcę w stosunku do konsumenta wymagania przejrzystości zasadnicze znaczenie ma to, czy umowa wskazuje w sposób jednoznaczny powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty, tak by konsument mógł przewidzieć, na podstawie transparentnych i zrozumiałych kryteriów, wynikające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne (zob. uzasadnienie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 30 kwietnia 2014 r., nr C-26/13, sprawa Árpád Kásler, Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy indeksacja prowadząca do zmiany wysokości świadczenia zobowiązanego stanowi w istocie wariant waloryzacji sądowej, mają zatem zastosowania do niej przesłanki określone w art. 358¹ § 3 k.c. nakazujące rozważenie interesów stron i zasad współżycia społecznego w określaniu zmiany wysokości umownego świadczenia (por. uzasadnienie wyroku z dnia 1 marca 2017r., IV CSK 285/16, nie publ.).”

W ocenie Sądu nie można uznać za zgodnego z wymogami dobrej wiary **postanowienia umowy stanowiącego podstawę do obciążenia ryzykiem kursowym kredytobiorcę**, jeżeli taki kredytobiorca poprzez treść projektu umowy: nie został uświadomiony, że ze skorzystaniem z kredytu wiąże się nieograniczone i nieprzewidywalne ryzyko kursowe, które może doprowadzić do sytuacji, gdy spłata kredytu będzie przerastać możliwości ekonomiczne kredytobiorcy; nie zapoznał się z symulacją obrazującą wzrost kosztów obsługi spłaty kredytu i samego zadłużenia kredytowego w sytuacji silnej deprecjacji złotówki i wzrostu oprocentowania, aby mógł sobie uświadomić – w oparciu o konkretne liczby i kwoty – jakie grozić mu będzie zadłużenie oraz koszty obsługi spłaty kredytu w przypadku „zmaterializowania się” ryzyka kursowego.

Treść łączącej strony umowy nie spełnia powyższych wymogów.

Rażące naruszenie interesów konsumenta wynika natomiast przede wszystkim z nierównomiernego rozłożenia ryzyka kursowego, przejawiającego się w przerzuceniu praktycznie całego ryzyka na pozwanego jako kredytobiorcę, co było generowane przez klauzule wyliczające należności. Na skutek tych postanowień wymagalna należność powodów została uzależniona od bieżącego kursu (...). **Powodowie zostali wystawieni na nieograniczone ryzyko kursowe, podczas, gdy ryzyko kursowe Banku, gdyby nawet nie zabezpieczył się przed nim, co najwyżej teoretycznie ograniczało się do spadku kursu (...)/PLN do poziomu zerowego.**

W świetle przedstawionej powyżej argumentacji należy wskazać, iż o niedozwolonym charakterze Klauzul Przeliczeniowych świadczy nie tylko arbitralne prawo Banku do ustalania przez siebie kursów (...)/PLN, ale przede wszystkim przerzucenie na powoda ryzyka kursowego, o którego potencjalnych negatywnych skutkach i ich skali oraz prawdopodobieństwie wystąpienia, powód nie został uświadomiony przez Bank.

Umowa kredytu zawarta pomiędzy kredytobiorcami, a pozwanym na podstawie wzorca umownego stosowanego przez bank zawierała klauzule umowne dotyczące indeksacji kredytu do (...), określone w § 7 ust. 1 umowy i § 11 ust. 5 umowy określające klauzule przeliczeniowe i są niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Wobec powyższego należy rozważyć, jaki skutek dla ważności umowy ma wyeliminowanie powyższych klauzul przeliczeniowych, czy łącząca strony umowa kredytowa pozbawiona klauzul waloryzacyjnych może nadal skutecznie funkcjonować w obrocie. Odwołując się do orzecznictwa (...), w tym wyroku z dnia 3 października 2019r. w sprawie C-260/18 (K. D. i J. D. przeciwko Raiffeisen Bank, pkt 59-61) należy wskazać, iż zgodnie z dotychczasową linią orzecznictwa, uzupełnienie umowy o postanowienia wywodzone z ogólnych reguł prawa cywilnego jest niedopuszczalne. Wypełnienie luki powstałej po eliminacji nieuczciwych postanowień umownych jest możliwe tylko i wyłącznie, gdy zostaną spełnione kumulatywnie następujące warunki: brak uzupełnienia umowy prowadzi do upadku całej umowy, upadek umowy byłby niekorzystny dla konsumenta, istnieją przepisy dyspozytywne, które określają,

jaki sposób ustawodawca uznał za modelowe ukształtowanie praw i obowiązków stron danego stosunku prawnego, a uregulowanie takie korzysta z domniemania uczciwości.

W ocenie Sądu przedmiotowa umowa kredytowa pozbawiona mechanizmu indeksacji jest umową, która nie może nadal skutecznie funkcjonować w obrocie. Podzielając argumentację zawartą w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019r. (V CSK 382/18), należy wskazać, iż zastrzeżone w umowie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej klauzule kształtujące mechanizm indeksacji, określają główne świadczenie kredytobiorcy.

Indeksacja jest elementem przedmiotowo istotnym dla tego rodzaju umów.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, zaś kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W ocenie Sądu zasadnym jest przyjęcie, że opisane wyżej klauzule waloryzacyjne (odniesienie do innej waluty) i tzw. spready (różne kursy tej waluty) „określają główne świadczenia stron” umowy kredytu bankowego (indeksowanego) w rozumieniu art. 385 ¹§ 1 k.c. Odnoszą się one bowiem bezpośrednio elementów przedmiotowo istotnych umowy kredytu bankowego. Odwołując się do argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu przywołanego powyżej orzeczenia Sądu Najwyższego o zaniknięciu ryzyka kursowego można mówić, gdy na skutek eliminacji niedozwolonych klauzul kształtujących mechanizm indeksacji, dojdzie do przekształcenia kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej w zwykły (tzn. nieindeksowany) kredyt złotowy, oprocentowany wg stawki powiązanej ze stawką LIBOR. Jednakże tak daleko idące przekształcenie umowy prowadzi do powstania umowy o odmiennej istocie i charakterze. Oznacza to, że **po wyeliminowaniu klauzul indeksacyjnych, utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co przemawia za jej całkowitą nieważnością.**

Stwierdzenie abuzywności postanowień umownych powoduje zatem, w ocenie Sądu, że przedmiotowa umowa jest nieważna ex tunc i ex lege. Eliminacja ze stosunku prawnego postanowień uznanych za abuzywne prowadzi bowiem do zniweczenia całego stosunku prawnego.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego jakoby roszczenie powodów uległo przedawnieniu **w zakresie świadczeń spełnionych na rzecz Banku w okresie wcześniejszym, niż 3 lata przed podjęciem przez powoda próby przerwania biegu przedawnienia w niniejszej sprawie.** Ponadto pozwany wskazuje, że Umowa została zawarta ponad 10 lat przed skutecznym **wniesieniem pozwu, zatem w zakresie całości roszczeń wywodzonych przez powoda, upłynął także 10-letni okres przedawnienia.**

Bieg terminu przedawnienia roszczenia o zwrot nienależnie spełnionych przez stronę powodową na rzecz pozwanego Banku świadczeń rozpoczyna się dopiero w momencie definitywnego powołania się przez stronę powodową na nieważność Umowy bądź abuzywność jej postanowień, w wykonaniu których powstało owo roszczenie. Biorąc dodatkowo pod uwagę fakt, że roszczenie o zwrot nienależnie spełnionych świadczeń jest roszczeniem bezterminowym w myśl art. 455 k.c., to bieg jego przedawnienia rozpoczyna się w dniu podjęcia przez stronę powodową świadomej, wyraźnej i swobodnej decyzji o powołaniu się na nieważność bądź abuzywność Umowy, a więc najwcześniej w dniu wystosowania do pozwanego Banku reklamacji zawierającej dochodzone pozwem żądania.

Roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego nie jest w tej sprawie przedawnione, jako że bieg terminu przedawnienia rozpoczął się dopiero z momentem wystosowania do pozwanego Banku reklamacji, a teraz zostaje przerwany przez czynność złożenia pozwu w tut. Sądzie.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego odnośnie zarzutu dotyczącego nadużycia przez stronę powodową prawa zgodnie z art. 5 k.c., zarzut ten jest bezzasadny. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego jakoby kredyt zaciągnięty przez powodów był kredytem walutowym. **Bank nie miał podstaw prawnych do ustalenia kwoty**

kredytu w walucie (...) w sytuacji, w której faktycznie, na podstawie zapisów umownych, kredyt miał być wypłacony i spłacany w walucie polskiej.

Powodowie mają interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności łączącej ich z pozwanym umową kredytowej.

Powodowie mają przy tym świadomość skutków prawnych i finansowych stwierdzenia nieważności umowy. Strony łączy bowiem stosunek prawny o charakterze długoterminowym, który nie został jeszcze, zgodnie z jego treścią wykonany. Stwierdzenie nieważności umowy przesądza w sposób ostateczny o braku obowiązku spełniania świadczeń na rzecz banku w przyszłości, daje zatem podstawę do zaprzestania spłaty kolejnych rat kredytu. Ustalające orzeczenie Sądu usuwa więc wątpliwości co do istnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy i zapobiega dalszemu sporowi o roszczenia Banku wynikające z umowy. Stwierdzenie nieważności umowy ma zatem istotny wpływ na zakres dalszej odpowiedzialności powoda jako kredytobiorcy, co przesądza o istnieniu interesu prawnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 189 k.p.c. orzekł jak w wyroku, a mianowicie stwierdził, iż umowa o kredyt hipoteczny nr (...) zawarta w dniu 06.06.2007 r. pomiędzy powodami A. G., T. G., a (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego) jest nieważna całości.

Uznanie Klauzul Przeliczeniowych za postanowienia niedozwolone skutkuje uznaniem łączącej strony umowy za nieważną i koniecznością rozliczenia świadczeń wzajemnie spełnionych przez strony. Skutkiem uznania spornej umowy za nieważną jest obowiązek zwrotu przez obie strony tego, co sobie nawzajem świadczyły wobec odpadnięcia podstawy prawnej świadczenia – art. 410 k.c.

Powództwo obejmuje żądanie zwrotu nienależnych świadczeń w postaci kwot:

- 17 822,42 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
- 27 927,92 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

Wobec stwierdzenia nieważności umowy powyżej wskazanej powyższe żądanie należało uznać za w pełni zasadne. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481§ 1 k.c., tj. od dnia wniesienia pozwu - 17 lutego 2021r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę poniesionych przez nich kosztów procesu w łącznej wysokości 11.868,00 zł, w tym: 1.000 zł z tytułu opłaty sądowej od pozwu oraz 10.868,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego wraz z opłatami skarbowymi od pełnomocnictwa.